

HISTORIA DEL FIRAL D'OLOT

Sé que és particularment interessant per molts olotins, amants del passat i de les tradicions del nostre poble, desvetllar el misteri de l'origen de llocs, carrers i places de la nostra ciutat.

Recentment, amb motiu de la descoberta de l'emplaçament del primer Hospital olotí, vaig tenir l'oportunitat de fixar cronològicament l'origen del típic Carrer Major, via entranyable, primer de la vila i després de la ciutat d'Olot. Avui serà possible amb l'ajuda, també, de documents fidedignes, rescatar al passat la naixença de la nominació d'un sector de la nostra ciutat que, des d'un pretèrit remot, està aconplint (si bé en menys escala), la missió que li havia estat encomanada. Em refereixo al Firal pròpiament **del bestiar**, situat al capdamunt del Passeig de Blay.

Abans de convertir-se en lloc de fira d'animals, era una extensió de terreny, cultivable o cultivat, repartit en parcel·les. Estava situat junt a un marge i en el lloc anomenat **La Rulla**. En la seva àrea hi estava comprès, també, un **quadre de terra** contenint l'"Oratori del Pujol" o Capella del Roser.

(Respecte a la situació d'aquest quadre, pot orientar-nos saber que la Capella del Roser estava al costat del que és avui corral de la Plaça de Braus) (1).

Ens posa en el camí de la realitat, una escriptura del dia 3 d'octubre de 1575 (2), en la qual s'estipula una transacció o concòrdia entre l'honorable Pau Parrinet, pare de la vila, i la Universitat d'Olot, per l'adquisició formal i definitiva, per part d'aquesta, del lloc, ja en aquesta data, anomenat Firal.

Una part del text del document, i abans d'entrar en matèria, proporciona al lector l'historial de l'esmentat terreny, des de que s'anomenava **La Rulla** fins que la Universitat d'Olot en tingué plena i cabal possessió.

Segons ell, el dia 28 de juny de 1552, en presència del notari olotí Miquel Març, l'honorable Narcís Pineda, pare de la vila, vengué a carta de gràcia, a Miquel Anglada, draper, dues peces de terra de 2'5 quarteres, situades en el lloc anomenat **La Rulla**. Al mateix temps, li venia també "un quadre de terra" de 0'50 quartera, situat en l'Oratori de Pujol o Capella del Roser. Tant el quadre de terra com les peces, es tenien en directa senyoria de l'Abat de Ripoll, mitjançant la paga d'un cens anual.

Passat el temps, i el dia 13 de febrer de 1537, en presència del notari Miquel Març, Miquel Anglada vengué, amb **la mateixa carta de gràcia**, els terrenys a mossèn Antoni Mas, mercader de la vila, i en data de 18 de juliol de 1545, en acte rebut i testificat pel mateix notari, Antoni Mas cedeix la propietat als honorables Cònsols i Consell de la vila d'Olot.

Es en aquesta ocasió, quan en el lloc anomenat **La Rulla**, es produeix la naixença d'un títol: el **Firal**, el qual reflexaria una de les múltiples activitats o facetes, singularment vinculades amb el desenvolupament econòmic del nostre poble.

Del document en qüestió transcriuré, de moment, una part del preàmbul, el qual, a més de donar fe de la naixença d'un nom, ens ofereix un quadre costumbrista, evident reflexe del desenvolupament econòmic i laboral d'una època determinada de la història olotina:

"Sciens mes avant y attenant lo dit mossen Antoni Mas ab altre acte rebut y testificat en poder del discret

Miquel Març, notari y en lo libre de negocis dels honor. Consols y Consell de la dita vila de Olot, continuat a **18 del mes de Abril de 1545**, haver feta **donatio** als honor. Consols y Consells que aleshores eren, acceptant aquells en nom i per part y per obs de la dita Universitat de dites dos peces y codro de terra. Sciens encara y attenant per part de dita donatio, la present Universitat de la vila y terme de Olot y los honor. Consols y Consell y singulars y persones de aquella, haver sempre tingut y pacíficament posseït les dites dos peces y codro de terra sense contradiccion de ningun y haver **fet Firal** de aquellas per obs de tenir alla, en les firas, lo bestiar que aporten en la present vila per a vendre y tambe tot lany, per poderse servir los habitants de la vila y terme de Olot de extendre alli y axugar llana, draps y pessas y altre roba lo ques molt valor y profitos y necessari a la present vila, ont ha tanta copia de Paraires, del qual ofici principalment se mantenen los poblats de la dita vila y de la roba que es ven a Barcelona y moltes parts que hi aporten de la present vila, entren y venen molts diners mes que no de qualsevol altre ofici..."

Mes, l'objecte de la referida escriptura, no sols era posar en antecedents i fer historial d'una àrea d'uns determinats terrenys, per molt útils que fossin al comú de la vila, sinó que s'hi ventilava una qüestió particularment espinosa i delicada per la Universitat d'Olot: no li eren plenament reconeguts els drets de propietat del lloc anomenat Firal, per part de mossèn Pau Parrinet, a causa de no haver adquirit, al mateix temps que la propietat del terreny, la **carta** de gràcia per raó de Senyoria de l'Abat de Ripoll. Pel contrari, el dia 18 de desembre de 1546 (un any després de la donació), Bartomeu Parrinet, pare de Pau Parrinet, en presència del notari, havia comprat a Margarida, germana de Narcís Pineda, pel preu de 30 lliures, la carta de gràcia "ques de quitar les dues pessas y codro".

Aquestes circumstàncies foren el principal motiu d'una obligada concòrdia entre la Universitat d'Olot i Pau Parrinet, portada a terme el dia 3 d'octubre de 1575, en una escriptura feta en presència del notari Jeroni Bassols.

Llegim-ne ara la segona part que, a fi de comptes, constitueix la medul·la de l'assumpte, l'únic i primordial objectiu del document.

"Perço volent ditas parts obviar semblants inconvenients, intervenint en aço algunas personas lo be util y profit de ditas parts y considerant dit mossen Parrinet lo gran dany que seria de la present vila y poblats de aquella, pendre aquella terra la qual vuy resta solament bona per stendre draps y pessas ques fan en la present vila y que del profit que reb y pot rebre de aquella també ne pot gaudir y gaudira dit mossen Pau Parrinet com qualsevol altre particular de la present vila y esser home potent que fa y obra de molta roba en la casa, perso, ditas parts, ateses les cosas damunt ditas, son vengudas a la transacció concordia y avinença següent:

Et primo es pactat y concordat entre ditas parts que lo dit mossen Parrinet sia tingut y obligat, com de present convé y promet fer y fermar carta de venda perpetua qualsevol que sien los honor. Consols de la present vila de Olot y singulars de aquells, presents y deveni-